

Telegraful

Organ național-bis

Str. Șaguna 8

2 ex. (Of.)

Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei
luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900
Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori ne-
francate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se pu-
blică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Te-
legraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Conferența din Lambeth

V

Ortodoxia și anglicanismul

Memorabila aniversare a Sinodului dela Niceea, în 1925 a determinat arhiepiscopia de Canterbury să institue o serbare anuală la 29 Iunie cu o «conferență niceeană» la universitatea din Londra. Sânt invitați să țină această conferență specialiști în istoria și doctrina bisericii creștine din epoca apostolică și a sinoadelor ecumenice.

Anul acesta lectura niceeană din Londra a ținut-o W. A. Wigram din Atena, care a fost mulți ani șeful misiunii anglicane în Asia și autor de scrieri istorice și dogmatice relative la biserica siriană. La congresul nostru național-bisericesc de astă toamnă venise la București să se informeze în ce stadiu sânt relațiile bisericii noastre cu anglicanii. Asistase la câteva ședințe ale congresului, dar nu s'a spus nici un cuvânt despre astfel de relații, fie că sfântul sinod își rezervă acest drept pentru sine fie că nu există relații externe, ear necesitatea și importanța lor nu se aprcciază, cum se cuvine unei biserici, care vrea să fie cea dintâi biserică autocefală ortodoxă.

Acest venerabil preot a avut un rol de seamă în comisiunea relațiilor cu delegația ortodocșilor, pentru că a trăit printre ortodocși și-i cunoaște, ca și canonicul Douglas, episcopul Gore și alți prieteni ai ortodocșilor.

În palatul Lambeth e o bibliotecă bogată și din prilejul conferenței episcopatului s'au strâns o mulțime de scrieri istorice, dogmatice, canonice și liturgice relative la ortodoxie.

Sânt unele scrieri savante și foarte temeinice, printre cari: *Cugetarea greacă* a prof. Frank Gavin din Newyork și *Istoria creștinătății răsăritene* de Kidd din Cambridge, au apărut de curând. Fostul secretar al arhiepiscopiei de Canterbury, Dr. Bell, pe prezent episcop de Chichester și secretar general al conferenței

de Lambeth din vara aceasta, a publicat documentele, privitoare la recunoașterea hirotonirei anglicane și a succesiunii apostolice, primite dela patriarhiile ortodoxe și dela Vechii catolici. Scrieri de actualitate au publicat canonicul Douglas și Wigram.

În schimb sânt puține studiile ortodocșilor relative la anglicanism. Din partea rușilor profesorul Socolov iar din partea grecilor prof. Comnenos și actualul mitropolit al Atenei, Papadopoulos.

În lipsă de studii preliminare, conferența de Lambeth a făcut declarații că:

1. Hirotonia anglicană e «taină»;
2. În «sfânta euharistie» se recunoaște «prezența reală a Mântuitorului»;
3. Sfânta jertfă, când se aduce, e pentru vii și pentru răposați spre iertarea păcatelor, și e continuarea jertfei de răscumpărare a Mântuitorului nostru Isus Hristos pe Golgota.

Delegația ortodoxă s'a declarat satisfăcută de aceste răspunsuri ale conferenței episcopatului anglican și a consimțit să se institue comisii mixte de anglicani și ortodocși pentru pregătirea uniunii spirituale între aceste biserici.

Este de notat că ortodocșii au considerat «întâiu dogma», pe când anglicanii au socotit «întâiu viața religioasă».

Reese din această atitudine istorică caracteristică a bisericii ortodoxe, care a preferit întotdeauna «ortodoxia» înaintea «catolicității».

Pentru anglicani «viața religioasă» primează, ca una care constă din trei elemente: 1. elementul instituțional, 2. elementul intelectual, și 3. elementul mistic.

Când unul din aceste elemente e în preponderanță, religia suferă. Istoria bisericească universală face dovadă acesteia. Când a predominat elementul instituțional, istoria a înregistrat despotismul autorității ierarhice, virtutea obedienței pasive și lipsa de respect a conștiinței individuale. De altă parte, când pre-

domină elementul intelectual, se exagerează deosebirile de comprehensiune ale adevărului în dauna identităților profunde.

Religia lui Hristos n'a fost contemplată să devie o școală de intelectualism ci un apel spontan la inima și conștiința omului de rând.

Dar nici elementul mistic n'a fost mai norocos în istorie, când a înăbușit pe cel instituțional și pe cel intelectual.

O viață religioasă sănătoasă se realizează prin sinteza armonică a tustrele elemente amintite.

În această nizuință conștiință trebuie căutat meritul istoric al conferenței Lambeth, din anul acesta. (Sfârșitul urmează).

Eroi și mucenici ai ortodoxiei

(5)

de Prof. I. LUPAȘ
membru al Academiei române

VIII

Potrivit cu hotărârea conferinței ministeriale dela 12 Martie 1761 generalul Nicolae Adolf Buccow pleacă spre Ardeal și sosit la 4 April în Sibiu, ca să rezolve cu sabia și cu tunul diferendul dintre uniți și ortodocși. Cu el sosit și episcopul Dionisie Novacovici — om erudit, care a studiat în Rusia și s'a distins ca bun profesor și bun orator; ales episcop la Buda în 1749 el fu instalat abia în 1761 din cauza împotrivirii lui Nena-dovici, care nu-l simpatiza. Misiunea lui în Ardeal era îndoită: să împace pe românii ortodocși, sprijinind în acelaș timp și acțiunea lui Buccow pentru salvarea unirii din primejdia desființării totale.

Cum sosit Buccow în Sibiu, se prezentă la el o delegație a ortodocșilor, în frunte cu protopopul Ioan din Săliște, pe care dl Dragomir îl consideră «sufletul mișcării antiunioniste din deceniul 1750—60». Înaintându-i un memoriu declară din nou că românii ortodocși nu vor să surpe unirea, ci o resping, fiindcă nu o înțeleg, și sânt hotărâți mai bine să moară cu toții, decât să suferă conducătorul lor, Sofronie vreo prigonire. Acesta porni și el din Zlatna spre Sibiu; în drum i s'au alăturat cete de țărani din toate satele însoțindu-l spre a-l apăra. La porțile Sibiului au fost însă opriți și numai lui Sofronie i s'a permis intrarea în oraș. El s'a prezentat mai întâi la episcopul Novacovici, apoi a dat față în ziua de 1 Mai cu generalul Buccow, vorbindu-i calm, dar răspicat despre cea mai

greă apăsare, ce au îndurat românii ortodocși din partea domnilor dela guvern, ca și din partea lui Aron și a popilor săi. Buccow spunea că ar fi un proces de strigoi (Hexen process) dacă vor apuca să cerceteze cele trecute, de aceea se va mulțumi să pedepsească numai excesele dela data sosirii sale în Ardeal. Acesta urma să fie și punctul de mănecare al comisiunii încredințate cu așa numita desmembrare a românilor ardeleni în două organizațiuni bisericești deosebite. Cu acest șiretlic înțelegea Buccow și comisia împărătească să selveze din ruină totală resturile unirii, lăsându-și o porțiță deschisă, spre a-și impune în mod arbitrar voința contra plebiscitului, oriunde ar cere interesul catolicismului. Intențiunile acestea au fost aduse la cunoștința poporului prin o proclamație semnată de «Eu popa Sofronie din iosag Zlacnii», care termină cu următorul apel: «Vă spun și aceea vouă neuniților, că dacă uniții nu vor păzi această poruncă, își vor da socoteala. Dară voi fiți oameni cum se cade și plecați, căci altfel, dacă veți păli ceva, nu va fi vina noastră» (232—3).

Cu proclamația aceasta din Mai 1761 revoluția lui Sofronie apune. El se mai întoarce pentru scurt timp la Zlatna, unde se zice, că ar mai fi ținut un «mare sobor». Apoi dându-și seama de zădărnicia oricărei rezistențe față de Buccow, care așezase tunuri la Ocna, la Săliște, la Sadu, la Rășinari și ridicase furcile în piața Făgărașului, ca să spânzure pe cei renitenți, — după ce a sosit armata în munții apuseni, s'a refugiat la Râmnic, — unde s'a întâlnit cu călugărul Nicodim întors din Rusia.

Ca arhimandrit la Argeș a continuat a se interesa și mai târziu de soarta ardelenilor, exprimând în scrisorile sale speranța de a se mai întoarce odată între ei, ca să le ajute a stărpi «unația și iobăgia». La 1769 e amintit în preajma lui Părvu Cantacuzino, cărmuitorul Țării românești în numele rușilor. Pentru ultima dată e amintit la 1774. A murit probabil cu doi ani mai târziu. Dl profesor Dragomir are meritul de a fi înfățișat, în lumina izvoarelor contemporane, tabloul mișcător al acestei revoluții religioase, conduse de «smeritul» Sofronie — eroul popular în rasă monahală — care s'a dovedit în greaua lui misiune destul de prudent stăpânind masele țărănești, evitând orice tendință anarhică și urmărind o singură țință: libertatea sufletului românesc. Însuș Buccow recunoaște că «valahii din această țară, sătui de a figura ca credincioși unirii, pe care cei mai mulți spun, că n'au îmbrățișat-o niciodată și că nici nu o cunosc, s'au datat la excese asemănătoare unei revolte, dar au continuat să-și împlinescă robota și să plătească impozitele».

Valorificând toate informațiile istorice privitoare la Sofronie, autorul constată că acesta a primit o bogată răsplătă dela neamul său: în Ardeal mulțimea i-a dat nenumărate dovezi de dragoste fără păreche, iar voevodul Munteniei l-a așezat pe pribeagul călugăr arhimandrit în mănăstirea domnească dela Curtea de Argeș. Poate nu-i departe nici timpul, când biserica din Ardeal, acum liberă de toate obezile robiei, îi va reînvia amintirea, proslăvindu-l împreună cu toți glorioșii luptători și martiri de altă dată» (p. 259).

Generalul Buccow a procedat cu brutalitate excesivă împotriva ortodocșilor. Insuși episcopul romano-catolic Anton Bajtay s'a îngrozit auzind că Buccow e hotărât a extermina pe toți românii din ținutul Bistriței, fiindcă se imporieau a primi unirea.

«M'am cutremurat — spunea el — la propunerea Excelenței Sale, dlui baron de Buccow, care voia să trimită un corp de 2000 soldați regulați contra districtului amintit, pentru a-i masaca pe toți fără de a separa pe cei culpabili de cei nevinovați» (pag. 242). Dar ceea ce înspăimântase pe episcop, satisfăcea pe împărăteasa Maria Teresia, care aprobând rapoartele lui Buccow scria că el merită laudă, fiindcă a salvat întreg districtul Bistriței cu 4508 familii pentru unire.

Brutalitatea lui Buccow s'a manifestat mai ales în distrugerea mănăstirilor românești, dispunând să fie arse cele de lemn, iar cele de piatră dărâmate (monastera lignea comburantur, lapidea vero destruantur), precum și în pedepsirea renitenților cu spânzurătoarea. Fără intervenția lui Buccow opera unirii s'ar fi risipit ca fumul, în tot cnpriusul Ardealului. În afară de vladica Aron, de popii uniți și de câteva rudeni ale lor, nici un român nu mai voia să audă de unire. Aceasta s'a văzut la 6 Iulie 1761, când Buccow a dispus a se da uniților amândouă bisericile românești din Alba-Iulia. Episcopul Aron făcând serviciu divin a rămas în biserică goală, iar mulțimea românilor a alergat să asculte slujba pe care o făcea episcopul ortodox Dionisie într-o grădină; erau aci așa de mulți credincioși, încât nu i-a încăput nici grădina, nici piața publică ce se întindea până la porțile cetății (p. 238).

D. Dragomir e în drept să afirme, în temeiul numeroaselor dovezi și statistici contemporane, că «adevăratul întemeietor al bisericii unite din Ardeal a fost acest general austriac, travestit în haine de apostol. Fără

dragonii și fără tunurile sale nu ar mai fi rămas nici o urmă din încercarea dominațiunii străine de a destrăma sufletul românesc (241—3).

Analizând cu multă pătrundere și obiectivitate toate datele statistice culese de Buccow și comisia împărătească la 1761—2, autorul constată că nu numai în județele din vestul și sudul Ardealului, dar și în cele din nord sămânța unirii a pierit cu totul. În Hălmgaiu d. e. în 91 comune nu s'a găsit absolut nici unit; dar comisia a condamnat locuitorii din 4 comune să rămână uniți; în județul Crasna s'a găsit o singură familie unită, dar nici un preot unit, fiindcă protopopul Buteanu reușise a extermina aci opera unirii cu o biserică streină de sufletul neamului. Meritul de căpetenie pentru biruința ortodoxiei în Ardeal revine românilor de pe pământul crăesc, țăranilor liberi, cari n'au putut fi ingenunchiați nici de domnii străini, nici de ucenicii vladicului Aron din Blaj. E impresionată povestirea contemporanului Francisc Petrichevich-Horvát care arată cum a constrâns Buccow pe Bistrițeni, „cu arma la unire prin câteva escadroane ale regimentului de husari comandat de generalul conte Adam Bethlen“, cum aceștia au început „o execuție aspră“, dar „poporul încăpățânat... a fost gata mai bine să moară și căzând în genunchi au rugat pe soldații înarmați, ce-i înconjurau, să le taie mai vartos la toți capetele, decât să i constrângă a-și lăsa legea și a se uni (p. 283). Nici metoda aceasta teroristică a lui Buccow n'a izbutit a salva decât 7.7% credincioși uniți între toți românii ardeleni, câtă vreme ortodocșii s'au declarat cu toată hotărârea 127.712 familii de români. Văzând acest rezultat dezastros pentru politica de proselitism catolic, Buccow a trecut în mod arbitrar 13.267 familii între cele unite, astfel încât a putut să înfățișeze în statistica sa mincinoasă un număr de 13.267+11.907=25.174 familii unite. Dar firește nici acestea nu erau roadele stăruințelor apostolice ale Romei, ci victimile sălbătecului proselitism catolic al Habsburgilor dela 1698—1761, oblăduite de «ingerul păzitor» Buccow.

La 17 Octombrie 1761 s'au dat instrucțiuni funcționarilor din județele ardeleni, să promoveze pretutindeni unirea spunând țăranilor români că, dacă vor primi unirea cu toții sau în parte, se vor bucura de toată grația și protecția împărătească, iar ceice se vor lepăda de ea, vor fi pedepsiți

cu asprime ca unli cari au săvârșit crima apostasiei. Ceice vor îndemna pe români să părăsească unirea erau amenințați cu bătaie și cu amendă de câte 40 florini. Toate aceste măsuri, ca și opreliștea de a mai aduce cărți bisericești tipărite în Muntenia sau în Moldova, arată pe ce temelii șubrede fusesse clădită întreaga operă a proselitismului catolic, patronat de Habsburgi în Ardeal, și cu ce mijloace profane încerca acum din nou politica vieneză să salveze, din naufragiul provocat de viforul revoluțiilor populare, câteva resturi modeste menite a-i servi ca pânze de mănecare în viitoarele sale opintiri de sfășiere sufletească a românilor ardeleni — sfășiere satanică, la care nu voia să renunțe cu nici un preț, nici după atâtea eșecuri formidabile.

Este o înălțătoare pagină de glorie în istoria românilor rezistența îndârjită cu care a reușit poporul ortodox din Ardeal să-și apere credința străbună și libertatea sufletului înfruntând cu eroism admirabil temnițele, tunurile și furcile Habsburgilor catolici. Sprijinul celor de un sânge și de o lege din Principatele Române, încurajarea neînfricatului mitropolit sârbesc Nenadovici și interesul țarinei Elisabeta Petrovna, care la 20 Oct. 1760 îndrumase pe ministrul său la Viena, contele Keyserling să intervină în favoarea poporului ardelen, după 63 ani de lupte purtate cu admirabilă virtute creștinească și cu neînfrântă tenacitate dădică. Keyserling făcu chiar încercarea de a introduce în viitorul tratat de pace, prin care urma să ia sfârșit îndelungatul război dintre Maria Terezia și Frederic cel Mare al Prusiei, un articol special pentru protejarea ortodocșilor din țările Austriei. Dar după moartea țarinei Elisabeta Petrovna (5 Ian. 1762) slăbind relațiunile diplomatice dintre Rusia și Austria, încercarea lui a rămas fără rezultat.

În atenția dlor caticheti. A apărut în ediție nouă și se găsesc de vânzare la: Librăria arhidiecezană din Sibiu cărțile de religie pentru școalele primare: *Istorie biblice, Catechism, și Istorie bisericești, de preotul Nic. Crișmaru*, prețul unui exemplar 20 lei. Manuale aprobate de sfântul Sinod al sfintei biserici ortodoxe române, sub Nr. 519 din 7 August 1930.

In fața greutăților

Ni se spune, că numeroase comune de pe Târnave, — și de sigur și din alte județe — au de luptat, tocmai acum toamna, cu enorme greutăți, de cara nici n'au visat altădată.

Așa, bună oară, sătenii își duc roadele câmpului la târgul Sibiului, sau la alt centru apropiat. Stau acolo cu carul încărcat și așteaptă cumpărători — cari nu se ivesc. Săptămâna trecută, peste o sută de care de bucate, de pe-o singură vale din județ, rămânând nevândute, — deși țăranii le mai plimbase odată de acasă la târg și înapoi, — își căutau prin Sibiu gazde, unde să descarce bucatele, și unde să mai plătească ceva pentru găzduirea lor, după o muncă de un an întreg fără nici o răsplătă.

În vremea aceasta, când satele luptă cu asemenea cumplite necazuri, conducători și îndrumători din atâtea locuri au timp de ajuns și dispoziție bună de-a întreprinde «campanii de lămurire» a opiniei publice, și în cuvinte trumos ticluite a zugrăvi starea de jale economică și financiară, în care se sbate lumea dela noi...

După potopul de vorbe și fâgădaeli ce nu se pot înlăptui, va urma oare ca cel întorși acasă, să se ocupe de propășirea reală a satelor lor, îndrumându-le spre calea sănătoasă și chemându-le la o nouă viață?

Să o facă!

Și atunci am ieșit din domnia vorbelor și am intrat în a faptelor.

Buna funcționare a organismului statului nu atârână decât dela această primire și înviorare.

Alt fel, recădem tot la torme goale și la amorfire — în vremuri de prefacere pentru alte popoare.

Vorbe înțelepte

Viața nu este un dar de care să ne batem joc; ea este o îndatorire, pe care ni-o dă Dumnezeu, ca să răspundem pentru ea.

FOIȘOABA

Tovarășul

mi s'a ascuns în umbra schitului din genanchele plaiului. Privirea îl tremura în lumina apusului înflorit. Sufletul ghemuit pipăia svâcnirile vremilor înegurate.

Freacățul brazilor îl făcu să tresară. Iar gândul lui prinse grai de psalm:

«Da, firea își murmură vecernia în taină. Și în zare, încurând, se aprind făclile de denii. Mă simt levit, Stăpâne, care înfrigurat te ispitea în zile și nopți de veghe prin file înflorite cu picuri de ceară.

Fiecare răsărit de soare îmi vorbea de mărețiile tale, pe care în desert le căutam prin cărțile bătrâne. Și atunci fugeam de pleteni, de gândurile lor gălăgioase, covârșit de dorul să-mi ridic casa în apropierea ta. Căci tu ești vecinul cel bun. Iar po-

vața strămoșilor mă dumirea că îmi ești mai trebuitor decât pâinea.

Poate nu știi cât de grele sânt nopțile vădăvite de somn! Vedenile chinuesc și gânduri negre își împletească vrefii în vârtejul patimei lumii. Și trecutul ne așteaptă în marginea vremurilor ce se nasc.

Da, levitul din mine, purtat necunoscut pe cărarea lumii, a biruit. Și azi se înfrățește cu cântărețul din harfe împărătești întru premărirea dreptății Tale.

Simt că-mi ești aproape. Stat alături de mine sub strașina schitului. Îmi ești vecinul cel mai de preț. Bucuros îmi pândesti tremurarea de lumină a sufletului, în vreme ce înlăma mea trântă și smerită îți sărută suflarea ta, ce dă viață țărilor și adâncurilor.

Z. SANDU.

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

Popas de sărbătoare

În numărul jubilar al ziarului *America* din Cleveland, pe care l-am anunțat în numărul nostru precedent, Preotul Ioan Trufla de acolo salută ziarul jubilar prin următoarele cuvinte încurajătoare:

Ca un sămănător harnic, ziarul «America», timp de 25 de ani, prin redactorii și colaboratorii lui, a semănat idei și învățături frumoase în ogorul sufletelor românești de pe aceste plaiuri.

Plugarul care cu multă trudă a arat, a semănat, a plivit și s'a rugat necontenit Cerului pentru căldură și ploaie la bună vreme, privește mulțumit, după munca grea a unui an, la lanurile de aur ale holdelor de grâu, ori la porumbul încărcat cu tulei, — roadele muncii lui.

Ca și plugarul, sămănătorii de idei dela ziarul «America», la serbarea împlinirii alor 25 de ani de muncă

grea, cinstită și atât de bogată în nobile sacrificii — pusă în slujba propagandei culturale între fiii pribegești ai neamului nostru — fac un scurt popas în marginea drumului bătătorit, și înainte de-a continua drumul, privesc mulțumiți în urmă la strădania frumoasă a pătrarului de veac împlinit și la tot ce prin această strădanie s'a realizat în folosul obștei noastre românești de aici.

La sărbătorețul popas al acestei mulțumiri sufletești, la care — ca o încoronare a realizărilor frumoase din trecut și ca o îmbărbătare spre și mai frumoase și nobile realizări în viitor se sfințește și predă destinațiunii sale și nou clăditul lăcaș al acestui ziar — sântem invitați a lua parte toți românii.

Și luăm cu bucurie! Alături de fondatorul ziarului, Părintele Moise Balea, primul preot misionar ort. român, alături de societățile și membrii Uniunii și Ligii S. R. A., al căror

INFORMATIUNI

Intruniri politice s'au ținut Duminică, în 21 I. c., una la Sighișoara, alta la București. Cea dintâi a fost convocată de partidul poporului de sub președinția mareșalului Averescu, a doua de partidul naționalist de sub conducerea dlui N. Iorga. Ambele partide au cerut, în aceste intruniri, să fie chemate la putere, făcând cetățenilor obișnuitele promisiuni.

În 25 Septembrie ieri Joi, s'au împlinit 14 ani, decând în 1916 s'a dat primul atac aerian al dușmanilor, împotriva Bucureștilor, cu 42 avioane. Numărul victimelor, morți sau răniți, a fost 214.

Baptiștii. Șeful baptiștilor din ținutul Aradului, un oarecare Ungureanu, a cerut dela prefectul județean îngăduirea de-a ține un congres baptist, în Octombrie a. c., în palatul cultural din Arad. — Socotim că, unei secte cum este a baptiștilor, nu se poate ceda palatul cerut.

Ajutorul Franței. În bugetul Franței pe 1930 este înscris un credit de 420,000 franci (aproape trei milioane lei) pentru întreținerea studenților români, cari învață în școlile din Franța.

Provocări de prisos. Pentru a înțări, pe semne, raporturile dintre români și minoritari, consilierii municipali unguri din Arad și-au luat îndrăzneala de-a cere, în consiliul comunal, să se *remagharizeze* numele străzilor din oraș... A trecut baba, dle Béla Barabási!

Mărfurile rusești nu mai au trecere la americani, fiindcă — spun ei — aceste mărfuri sânt lucrate cu sila și luate tot cu sila, și prea adese ori udate cu sânge de creștin.

Cinste neașteptată. O monumentală casă de rugăciuni și-au construit baptiștii la New-York. În această casă se poate vedea, alături de figura evangheliștilor, și figura în marmoră a lui *Einstein*, trecut la nemurire între sfinți, deși se află încă în viață. Pentru baptiști însă, sfințenia se arată a fi un lucru foarte relativ; astfel e oarecum firesc, ca și *Einstein*, părintele relativității, să facă parte din ceata «sfinților» baptiști, alături de alți savanți fie chiar relativ, — mai mult sau mai puțin, — aței, cari figurează cu toții, vreo 40, în casa baptistă dela New-York.

organ oficios este ziarul, și alături de toate celelalte organizațiuni românești de aici, Biserica ortodoxă română și credincioșii ei din această țară participă, în haină de sărbătoare, la prăznuirea succesului care este al românismului întreg.

Acest ziar, timp de 25 de ani, a tras brazde adânci în ogorul sufletesc al românului pribeag, a «aruncat în zlie de grea cumpănă sămânța înfrățirii între fiii adevărați ai neamului nostru și cu grapa conștiinței a nivelat atâtea valuri de furtună». A răspândit fără întrerupere și până în cea mai îndepărtată colonie, ori familie românească, lumina culturii; a întreținut pururea viu focul sfânt al dragostei față de neamul și legea noastră românească și față de așezămintele noastre religioase, culturale și naționale românești; a menținut nentreruptă legătura sufletească cu trunchiul neamului din care facem parte și a sprijinit din puteri toate

STIRI LOCALE

Pe străzile Sibiului se opresc indivizi cu diferite jocuri de noroc portative, chemând și înșelând publicul naiv, care pierde la sigur. De ce nu se iau măsuri împotriva acelor indivizi, cari aduc nu numai pagubă, dar pe d'asupra ne fac de râs orașul?

Pagina pastorală

La întâia Duminică după Înălțarea sîntei Cruci

— Cuvântare rostită în catedrala din Sibiu —

Celce voește să vie după mine, să se lapede de sine, să-și ia crucea sa, și să-mi urmeze mie. Marcu 8, 34.

Din cuprinsul evangheliei, citită astăzi, se desprinde ideea condițiunii mântuirii: se răspunde adică la marea întrebare: *Ce trebuie să facem pentru a ne mântui?* Și răspunsul este acesta: De voim să fim mântuiți, să urmăm lui Hristos.

Urmarea lui Isus, eată condițiunea esențială a mântuirii.

Despre această problemă, frați creștini, voesc să vă întrețin în cadrele predicii de azi.

Cuvintele atât de simple ale lui Isus: «Vino, urmează mie», ce înțeles pot avea pentru conștiința creștină de astăzi, ce răsunet are chemarea mântuitoare în urechile fiilor veacului de acum?

I

Urmarea lui Hristos, în lumina evanghelică, însemnează suferință, durere, abnegațiune și mai înainte de toate *renunțare* desăvârșită la tot ce se ține de lumea aceasta, și mai ales renunțare la voința noastră, abandonarea propriului nostru eu în mâinile lui Hristos, în slujba căruia ne punem, lăsându-ne călăuziți de El. Sfântul apostol Pavel dă o expresie foarte nimerită a situațiunii acesteia, când zice: «Eată, de acum nu mai sânt eu, ci Hristos, care lucrează în mine».

A fi următor al lui Isus, însemnează a fi o ființă depersonalizată, intrată în uniune morală cu Hristos. Exemplul desăvârșit al urmării altuia, ni l-a dat Mântuitorul însuși: toată viața lui n'a fost decât o urmare a voinței Tatălui său ceresc: «Tatăl meu până acum lucrează și eu lucrez»; «Cuvintele ce vi le spun, nu sânt ale mele, ci ale Tatălui meu care m'a trimis».

aspirațiunile lui spre mai bine — nelăsând, în acelaș timp, a ne aminti cât de des datorințele cetățenești ce le avem față de patria noastră adoptivă.

Mândru de frumoasele realizări din cei 25 ani împliniți, acest ziar poate păși cu încredere pe pragul celui de al doilea pătrar de veac în care intră acum.

Românii ortodocși, cu sufletul plin de cele mai frumoase nădejdi pentru viitor, și cu speranța neclintită în strângerea cât mai mult a legăturilor sufletești între toți fiii sufletești ai neamului nostru de pe aceste plaiuri, dorim, din acest sărbătoresc prilej, ziarului «America»:

Încă mulți ani de rodnică activitate în slujba a tot ce e nobil. adevăr, bun și frumos, continuând a arunca sămânța cea mai bună a adevăratei culturi între noi, nu pentru a învrăjbi, ci pentru a înălța și a înfrăți pe frații sătui cu toții de vrăjibile ce

Și drept culme a renunțării perfecte, avem scena înduioșătoare până la lacrimi, din grădina Ghețimani: «Tată, de este cu puțință să treacă acest păhar dela mine, dar nu voia mea, ci a Ta să fie».

Din acest drum, de-a urma întru toate voința Tatălui, n'a putut scoate nimenea pe Isus, cu toate că Tatăl Său i-a impus un drum atât de strâmt, plin de suferințe, iar la capătul lui îl așteptau crucea și moartea.

Urmas fidel al lui Dumnezeu Tatălui său ceresc, Hristos, la rândul său, a avut și El următori plini de credință. În această categorie intră ceata apostolilor, a martirilor, a sfinților, cari și-au dat toți viața mărturisind pe Hristos și îndeplinind poruncile sale. Avem în ei o armată înțelegătoare de următori ai lui Hristos și prin El ai lui Dumnezeu Tatăl. Fala bisericii noastre ortodoxe au constituit-o totdeauna, în decursul veacurilor, acești mucenici ai crucii. Și-au pierdut sufletul lor pentru lume, pentru a și-l câștiga pentru Hristos, cum citim în sfânta evanghelie de astăzi.

II

Să revenim la întrebarea pusă început: În zilele noastre care este ecoul chemării lui Hristos?

Cuvintele lui sânt categorice și înțeturate orce echivoc: «Cel ce vine după mine, să se lapede de sine». Isus a spus aceste cuvinte care pun față în față existența pământească și cea cerească, — care obligă pe om să renunțe la lume, la viață dacă e nevoie, la sine însuși, pentru a nu fi îndepărtat din partea Fiului omului venind întru mărire. Avem aici, în câteva cuvinte, ascensiunea sufletului către perfecțiunea cea mai înaltă, pe temeiul determinațiunii necesare pentru a fi mântuit. În această viață un singur lucru importă, mântuirea sufletului nostru. Alt scop nu are viața noastră, decât mântuirea.

Precum rostul călătorilor într-o corabie nu este altul decât s'ajungă în țara spre care au pornit, așa și al nostru pe pământ este acela de-a ajunge la Hristos în patria cerească. Și precum călătorii, din corabie, nu pot ajunge la ținta dorită decât cu condițiunea de a urma pe cărmaciul corabiei și de a-i da ascultare, așa și noi pe pământ, nu vom putea ajunge la limanul ceresc, la mântuirea sufletului nostru, decât urmând pe Hristos și ascultând poruncile sale.

Ascultarea de cuvintele lui Isus: «vino, urmează mie», ar fi deci certitudinea mântuirii sufletului nostru.

Problema eternă a rostului vieții omenesti, care a constituit obiect atât de greu de cercetat în fața filozofiei, — rațiunea și înțelepciunea divină cu câtă îndemânare și limpezime o desleagă!

Rațiunea divină nu ne indică numai scopul vieții, ci ne arată și ne pune la îndemână și mijloacele pentru o ușoară realizare a lui.

Nu ne trebuie decât un gram de înțelegere și bunăvoință, pentru ca chemarea, pe care ni-o adresează Mântuitorul și nouă, s'a urmăm.

Durere, în veacul nostru, tocmai înțelegerea pentru astfel de lucruri ne cam lipsește. Conștiința rămâne rece la cuvintele de chemare din Scriptură. Culmile mântuirii sufletului sânt amețitoare în fața voinței noastre slăbite.

Creștinii veacului nostru par mult preocupați de alte lucruri. Înțeleg orce grije pământească, aleargă cu voință dărză după câștiguri materiale.

Foarte instructivă este, în această privință, istoria lui Isav care pe un blid de linte a vândut fratelui său Iacob dreptul de întâia naștere. Dreptul acesta consta în anumite avantagii materiale dar mai ales morale; din ușurătate însă și din lăcomie, Isav își vinde acest drept.

Ce nebunie, am zice noi! Și totuș aceasta nu o facem și noi fiecare?

Creștinii ai veacului nostru, — ce sântem în marea majoritate decât vânzători ai dreptului de întâia naștere, lași cari preferăm lumea lucrurilor josnice în fața celor înălțătoare, oameni nesocotiți cari alegem moartea în fața vieții eterne.

De am făcut târgul acesta, fraților, să ne oprim un moment și să ne reculegem; să ne retragem cuvântul și să aruncăm în vânt blidul de linte, care ne-a despoiat de cel mai considerabil lucru.

Să ne îndreptăm spre Hristos, care în bunătatea lui mereu ne cheamă, să-i cerem iertare și odată cu aceasta să ne rugăm să ne reabiliteze în dreptul de moștenitori ai împărăției sale. Numai în această calitate vom pătrunde cu adevărat scopul vieții noastre, adevăta mântuirea.

«Vino, urmează mie», — de înțelegem această chemare și o urmăm. fericii vom fi și părtași ai vieții de veci ne vom face; — căci ce va folosi omului, de va câștiga lumea înțreagă, ear sufletul său și-l va pierde?!

Pr. Gh. Secaș.

au adus atâtea rău și au împiedecat atât de mult înaintarea noastră mai repede în trecut;

Să se realizeze o tot mai mare apropiere a sufletului românesc spre a putea ajunge a ne croi cu toții un drum și o soartă demnă de originea, de trecutul și de viitorul promițător al neamului nostru;

Să adune în jurul așezămintelor noastre românești — ca în jurul vetrei sfinte a casei părintești — pe toți tinerii noștri și să ajute și ușureze munca tuturor acelor cari năzuiesc să aprindă în sufletul acestui tineret focul aceleiași dragoste ca și care a încălzit sufletele părinților față de tot ce are bun și frumos neamul nostru.

Noi, cetitorii, vom urma și pe viitor calea ce ni-o va lumina ziarul cu lumina acestor idealuri; orce realizare din aceste idealuri și năzuințe spre mai bine în viitor va fi pentru urmașii noștri ceea ce este serbarea

de acum pentru noi: ocazie de înfrățire și înălțare sufletească și izvor de noi idealuri și de și mai nobile sforțări pentru realizarea lor în viitor.

Dacă noi toți vom vrea să fie așa, Dumnezeu ne va ajuta, și va fi! Dee bunul Dumnezeu să fie!

Revista Teologică. A apărut Nr. 7—8 din 1930. În acest număr: Prof. Ioan Lupaș: Eroii și mucenici ai ortodoxiei. Prof. Nicolae Neaga: Profetii mesianice în cartea «Facerii». Pr. Ilarion V. Felea: Unde este comora ta? Prof. Dr. Ștefan Lupșa: Destituirea și petrecerea în Ardeal până la moarte a mitropolitului Ungro-Vlahiei Dositei Filiti. Traian Baci: Iubirea. Dr. Dumitru Stăniloae și Neculce: Cronică: Conferința ortodoxă dela sfântul munte Athos. Conferința din Lambeth. Adolf Harnack. Episcopia Maramurășului. N. C. Note și informații.

(40) 1—1

„FRĂȚIETATEA“

Institut de credit și econ. soc. pe acții în Sadu

Convocare

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «FRĂȚIETATEA» societate pe acții, sânt prin aceasta invitați la

a XIX-a adunare generală extraordinară ce se va ține în Sadu, în casele institutului, la 6 Octombrie 1930 la ora 2 p. m. cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Urcarea capitalului social.
2. Alegerea alor 2 membri în comitetul de supraveghere.

N. B. Domnii acționari cari doresc a lua parte la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sânt poftiți, conform art. 20 din statute, a-și depune acțiunile și documentele de plenipotențiere cu o zi cel puțin înainte de adunarea generală la casa institutului, până la ora 6 p. m.

Diracțiunea.

(40) 1—1

Aviz

Se aduce la cunoștință, că ceasul dela turnul bisericii trebuie reparat și totodată să se înlocuiască cadranele vechi cu altele de sticlă. Ceice doresc să ia lucrarea, să vină la fața locului, ca să poată vedea ce este de reparat și să-și înainteze ofertele în termen de 15 zile dela data publicării la oficiul parohial ort. rom.

Gurarâului, la 22 Sept. 1930.

Oficiul parohial.

Nr. 184/1930.

(76) 3—3

Concurs

Cu provocare la ord. P. V. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 1566 din 12 Mai a. c. și pe baza legilor în vigoare se publică concurs pentru întregirea postului de protopop al tractului Mediaș.

Viitorul protopop va ocupa și postul de paroh în parohia Mediaș. Retribuțiunile împreună cu acest post sânt:

Venitele după postul de paroh conform fasiunilor din coala B, venitele după postul de protopop cu întregirea dela stat.

10 stânjini lemne de foc în pădure, pentru cari se plătește făcutul. Din aceștia sânt 7 stânjini pentru locuință și 3 stânjini pentru încălzitul cancelariei protop.

3½ jug. sesie parohială pământ arător și locuința în casele tractuale.

Concurenții au să documenteze calificățiunea prescrișă în art. 64 din statutul bisericii noastre ort. și prin concluzul Nr. 111 al congresului național bis. din 1888.

Cereri de concurs cu documentele necesare se vor înainta P. V. Consiliu arh. în termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român», având a alătura și o tabelă de calificățiune, după cum prescrie § 12 din Regulament.

Mediaș, din ședința consiliului protopopesc al tractului Mediaș ținută la 5 Iunie 1930.

George Simplăcean
adm. protop.Nicolae Mița
notar.

Nr. 6384/1930

„Aprobat“

Sibiu, din ședința plenară, ținută la 12 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopiei ort. rom. de Alba-Iulia și Sibiu.

(75) 3—3

Concurs din oficiu

În conformitate cu ordinul P. V. C. arh. Nr. 5947 din 1 Iulie 1930, prin aceasta se deschide concurs din oficiu, cu termen de 30 zile, dela prima apariție în Telegraful Român pentru parohia de clasa a III-a Ruși, cu filia Streiu, din protopopiatul Hațeg.

Venitele împreună cu acest post sânt următoarele:

- a) Salariul dela stat, conform pregătirii și anilor de serviciu a celui ales.
- b) În materie: sesie parohială de 7 jugăre 1233 st. □ și 2 jugăre din R. A. În file: 18 jugăre 873 st. □.
- c) Stola obișnuită în tract.
- d) Casă parohială nu este.

Impozitul după sesie îl plătește parohul ales.

Cei îndreptățiți își vor înainta cererile de concurs, provăzute cu documentele cerute de regulament, subsemnatului oficiu protopopesc și cu prealabila încuviințare a înaintea stătorului tractului, se vor prezenta în parohie, spre a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hațegului.

Hațeg, la 14 August 1930.

Sebastian Rusan
adm. protop.

Nr. 1309.

(78) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a (a treia) Micfalău, protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele preoțești sânt cele fașionate pentru întregire dela stat: Casa parohială cu supraedificate și grădina de legume. Sesia parohială 6 jug. 200 st. □ arător și fână. Câte o ferdelă de porumb sfârmit și o ferdelă de ovăș dela cca 82 familii; câte ¼ ferdelă porumb și ¼ ferdelă ovăș dela cca 55 familii; câte o zi de lucru sau prețul dela pălmași, cca 30 familii. Ca competiție de lemne de fag câte 30—15—5 lei dela familii repartizate în 3 clase. Stola obișnuită.

Concurenții își vor înainta cererile și documentele conform normelor în vigoare în termenul indicat acestui oficiu protopopesc, și până în 8 zile înaintea alegerii se vor prezenta în parohie spre a face cunoștință cu credincioșii.

Dela candidați se cere să poseadă și limba maghiară având a predica credincioșilor în această limbă.

Sf. Gheorghe, la 30 August 1930.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial.

Aurel Nistor
protopop.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditații pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL

profesor de teologie

Prețul Lei 25.—, plus spese poștale Lei 10.—

În editura Sfintei Mănăstiri-Neamțu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Prețul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul, plus spesele de poștă Lei 10, prin mandat poștal.

Reverenzi preoțești**După ultimele cerințe**

Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preț convenabil la

Croitoria

(31) 2—7

-Dumitru Dusleag**Sibiu, Târgul Peștei Nr. 12**

În depozit: Ștofe și brăne în permanență

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Harta Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu

pe protopopiate

intocmită de

Dr. CORNEL POPESCU

protopop

Prețul Lei 130.— lipită pe pânză.

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de E. HO-

DOȘ. Volumul conține, pe 196

pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află

la: Librăria Arhidiecezană, în

Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

A apărut

în a doua ediție revăzută și completată

Tipicul bisericii ortodoxe

Intocmit pentru trebuințele preoților studenților în teologie și ale elevilor școlărilor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Școala Normală „Andrei Șaguna“

și se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Prețul Lei 100, plus spese poștale Lei 15.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni

legat foarte fin, în plus, cu copcii și aurit. Prețul de Lei 400.—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS

de

Indrumări misionare

pentru folosirea studenților în teologie, preoților parohi și misionarilor eparhiali

de

Dr. VASILE GH. ISPIR

profesor la Facultatea de teologie din București.

Prețul Lei 440.—, plus spese poștale Lei 20.—

În editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS

profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA**bisericii ortodoxe răsăritene**

Traducere autorizată

de

Dr. DUMITRU STANILOAE

profesor la Academia teologică „Andreiană“

Prețul Lei 400.—, plus spese poștale Lei 20.—

Librăriilor și direcțiilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebreale

pentru cor de bărbați, de:

Dumitru Cunțan

Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

A apărut, în a treia ediție, romanul:

MARTIRII,

de **Constanța Hodoș**, cu o prefață de Ion Gorun. București, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Prețul 60 lei, și porto.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți ale

Testamentului Vechiu

de Arhiepiscopul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400.—. La comande se alătură Lei 20.— pentru spese poștale.

A apărut în Biblioteca

La Vatra sufletească a Neamului Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaci? (Banat)

Demascarea unor siluiri și fraude de

Dr. Gh. Ciuhandu

consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Prețul Lei 25.—, plus spese Lei 5.—.